

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
سازمان امور عشایر ایران

عناوین

طرح های مطالعاتی و پژوهشی عشایری

تهیه شده در دفتر مطالعات سازمان امور عشایر

پاییز ۱۳۹۲

صفحه	فهرست
۱	مقدمه
"	هدف
"	حدود خدمات و مساعدت های سازمان
"	تعاریف و مفاهیم:
"	عشایر
۲	ایل
"	طایفه
"	بیلاق یا سردسیر
"	قشلاق یا گرمسیر
"	کوچ عشایری
"	مسیر کوچ
"	زیست بوم عشایری
"	کانون اسکان عشایری
"	سامان عرفی عشایری
"	سامانه عشایری
۳	ساماندهی عشایر
"	ساماندهی کوچ
"	ساماندهی اسکان
۴	علوم اجتماعی، فرهنگی، جامعه شناسی:
۵	برنامه ریزی توسعه
۶	جمعیت و نیروی انسانی
۶	زنان عشایر
۷	آموزش:
۷	الف: آموزش و پرورش
۸	ب: آموزش و ترویج
۸	تولید و اشتغال:
۸-۹	الف: امور دام (دامداری، پرورش طیور، زنبور عسل و آبزی پروری)
۱۰	ب: کشاورزی
۱۱	ج: صنعت (صنایع تبدیلی، فرآورده ها و ... و معدن:
۱۲	د: صنایع دستی و گردشگری
۱۲	نظام بهره برداری
۱۳	کوچ
۱۳	اسکان
۱۴	بررسی و شناخت الگوی زیست و نظام استقرار در مناطق عشایری و چگونگی تحول آن در سه دهه اخیر
۱۵	اقتصاد
۱۵	الگوی زیست عشایری و محیط زیست
۱۵	جنگل و مرتع
۱۶	مدیریت و تشکل ها
۱۷	قوانین و مقررات

از نظر الگوی زیست، جمعیت و جوامع مستقر در کشورمان به سه جامعه شهرنشین، روستانشین و عشایر کوچنده تقسیم می شوند. طبیعتاً هر نقش، کارکرد و یا مشخصات و شاخص هایی که از ابعاد مختلف برای دو جامعه یکجانشین قابل باشیم، جامعه عشایری هم به نوبه خود به عنوان یک جامعه - با ویژگی های خاص - واجد شاخص ها و کارکردهای لازم خواهد بود. بنابراین در حیطه پژوهش و تحقیق نیز مجموعه موضوعات، بخش ها و حوزه های مطالعاتی که در زمینه های مختلف برای سیاست گذاری، برنامه ریزی و اجرای طرح ها و پروژه های توسعه ای در جوامع یکجانشین انجام می شوند. تماماً قابل بررسی در جامعه عشایری نیز هستند. بر این اساس ارائه فهرست عناوین طرح های پژوهشی - مطالعاتی حاضر، فقط برخی از موضوعات اولویت دار سازمان امور عشایر را در بر می گیرند. این طرح ها از نظر سطح و قلمرو بررسی، در سطوح ملی، منطقه ای و محلی قابل انجام بوده و جهت گیری اصلی در مطالعه این موضوعات باید معطوف به جنبه های کاربردی توسعه و گروه های عشایری باشد.

هدف:

این طرح در صدد زمینه سازی و ایجاد انگیزه پژوهش و تحقیق برای انجام مطالعات کاربردی و طرح های بنیادی و پژوهشی در مناطق عشایری است. تحقق اهداف این طرح منجر به افزایش تولیدات علمی - پژوهشی مربوط به ابعاد مختلف زندگی، مسائل و موضوعات مرتبط با جامعه عشایری خواهد شد. همچنین در قالب این طرح و براساس شناخت ویژگی ها، بررسی منابع و امکانات، مشکلات و نیازها، زمینه ارائه الگوی کاربردی برای توسعه، برنامه ریزی و ساماندهی جمعیت و جوامع عشایری فراهم می گردد. در قالب این طرح اولویت انجام مطالعات با پایان نامه های دوره های دکترا و کارشناسی ارشد در رشته ها و موضوعات مرتبط با مسائل عشایری خواهد بود.

حدود خدمات و مساعدت های سازمان

الف: ارائه کمک های کارشناسی و در اختیار گذاشتن آمار و اطلاعات موجود و مرتبط با موضوع بررسی.

ب: معرفی پژوهشگر به امور عشایر استان (های) محل انجام طرح برای همکاری و دریافت خدمات.

ج: ارائه پشتیبانی های فنی و خدمات اداری در حد مقررات.

د: کمک در ارائه سرویس ایاب و ذهاب در مناطق عشایری به پژوهشگری که عناوین آن مورد تایید دفتر مطالعات سازمان امور عشایر باشد

ه: در اولویت قرار دادن چکیده پژوهش در چاپ فصلنامه ذخایر انقلاب

تعاریف و مفاهیم:**عشایر:**

دامداری سنتی به همراه کوچ نوعی از زندگی اجتماعی و سازمان تولیدی است که اساس معیشت آن بر بهره برداری از فرآورده های دامی، کوچ و جابجایی انسان و دام به منظور استفاده از چراگاه های طبیعی در مناطق بیلاقی و قشلاقی و احتراز از گرما و سرمای شدید می باشد. باید توجه داشت لفظ کوچ یک مفهوم کلی بوده و تمامی کوچندگان عشایر نیستند. به طوری که کولی ها و بعضی از دامداران متحرک مناطق روستایی که هر ساله کوچ می کنند عشایر نبوده و فقط به کسانی می توان عشایر را اطلاق کرد که دارای ویژگی هایی به شرح ذیل باشند:

۱- وجود سرزمین مشترک و محدوده ای مشخص برای کوچ

۲- وجود ساختار اجتماعی مبتنی بر سلسله مراتب ایلی

۳- آگاهی افراد به جایگاه خود در این ساخت و نظام و احساس تعلق به آن

۴- اتکاء بر شیوه معیشتی مبتنی بر دامداری سنتی

در متون فارسی واژه « عشایر » با اصطلاحاتی همچون ایل و طایفه، عشیره و قبیله، چادرنشینان و بیابان گردان، کوچندگان و کوچ نشینان، اویماق و اولوس (اغلب به صورت جمع) ایلات و عشایر، کرد و روم و ایلیاتی و ... مترادف به کار رفته است که فقط هر کدام از آن ها که با تعریف فوق مطابقت داشته باشند جزء عشایر محسوب می شوند.

سلسله مراتب ایلی عشایر در رده های کوچک تر مانند بنکو، تش، اوبه، مال و ... اشکال و ابعاد متنوعی به خود می گیرند که بدون مطالعه مردم شناختی کامل در هریک از ایلاتی که این مفاهیم به کار می روند نمی توان آن ها را در یک ردیف قرار داده یا به مقایسه آن ها اقدام کرد. لذا با توجه به وحدت رویه نسبی که در کاربرد اصطلاحاتی همچون ایل، طایفه و تیره در بین عشایر ایران وجود دارد، تعریفی از این سه مفهوم و برخی مفاهیم عمومی دیگر این جامعه ارائه می گردد.

ایل:

اتحادیه سیاسی متشکل از تیره ها و طوایف عشایری است که بنا به وابستگی های خویشاوندی و هم خونی و یا ضرورت های سیاسی و اجتماعی در یک برهه از زمان و در سرزمینی مشترک که دارای قلمرو ایلی مشخص نیز می باشند با هم متحد شده و تشکیل یک ایل را می دهند. ایلات معمولاً در حوزه های فرهنگی مشخص عادات، آداب و رسوم و سنت های یکسانی دارند.

طایفه:

عبارتست از یک واحد اجتماعی - سیاسی متشکل از تعدادی تیره ها که مشخص ترین و مهمترین رده از سلسله مراتب ایلی عشایر بوده و واحدهای تشکیل دهنده آن غالباً با نام طایفه خود شناخته می شوند. در سلسله مراتب سازمان اجتماعی عشایر، عموماً طایفه بین ایل و تیره قرار گرفته، اما طوایفی نیز وجود دارند که به هیچ ایلی وابسته نبوده و طایفه مستقل نامیده می شوند.

ییلاق یا سردسیر: محدوده زیست و قلمرو جغرافیایی که عشایر تمام یا قسمتی از فصول بهار و تابستان را در آن می گذرانند.

قشلاق یا گرمسیر: محدوده زیست و قلمرو جغرافیایی که عشایر، تمام یا قسمتی از فصول پاییز و زمستان را در آن می گذرانند.

کوچ عشایری: عبارتست از حرکت خانوارهای عشایری از نقطه ای به نقطه دیگر با هدف استفاده از مراتع برای چرای دام که معمولاً با همه اعضای خانوار، بارو، بنه، سریناه قابل حمل و همراه با ایل، طایفه یا رده هایی از آن انجام می گردد. کوتاه یا بلند بودن مسیر کوچ تغییری در مفهوم کوچ نمی دهد.

مسیر کوچ: به خط سیر واحد کوچنده از ییلاق به قشلاق اطلاق می گردد.

زیست بوم عشایری: محدوده ای است که سرزمین و قلمرو رده های ایلی که علی الاصول شامل: ییلاق، قشلاق و مسیر بین این دو بوده و از حیث جغرافیایی و مراحل کوچ دارای وحدت و همگنی نسبی و از لحاظ ساختار اجتماعی دارای هویتی تاریخی - حقوقی و هماهنگی و سنخیت های مشارکت برانگیز باشد.

کانون اسکان عشایری: به محدوده ای از زیست بوم اطلاق می گردد که به طور بالفعل یا بالقوه دارای استعداد و امکاناتی نسبت به مناطق دیگر زیست بوم برای اسکان عشایری باشد.

سامان عرفی عشایری: سامان عرفی به محدوده ای از اراضی مرتعی اطلاق می شود که از گذشته مورد بهره برداری تعداد مشخصی از خانوارهای عشایر قرار گرفته و عرفاً دارای حق بهره برداری از آن می باشد.

سامانه عشایری: به محدوده ای که در برگیرنده چند سامان عرفی باشد گفته می شود. گنجایش مطلوب هر سامانه حدود ۵۰ خانوار و حداقل آن در شرایط استثنایی ۲۰ خانوار می باشد که این ظرفیت امکان برنامه ریزی سامانه را همانند برنامه ریزی در واحد جغرافیایی مثل روستا مهیا می نماید.

ساماندهی عشایر: عبارت است از تأمین معیشت و امنیت اقتصادی جامعه عشایری و همچنین ارتقاء شاخص های توسعه انسانی این جامعه - حداقل در حد میانگین جامعه روستایی کشور - که در دو بخش ساماندهی به کوچ و ساماندهی به اسکان صورت می گیرد.

ساماندهی کوچ: عبارت است از ارائه خدمات حین کوچ و ایجاد زیر ساخت ها و تأسیسات لازم و مناسب در مسیر کوچ و در اطرافگاه ها به منظور تأمین نیازهای عشایر و تسهیل در امر کوچ.

ساماندهی اسکان: (اسکان خودجوش و اسکان هدایتی): عبارتست از ارائه خدمات و اقداماتی که موجب حفظ، بهبود و توسعه فعالیت های اقتصادی و اجتماعی و خصوصاً ایجاد اشتغال (کار مولد) و احداث حداقل تأسیسات زیربنایی لازم و مسکن مناسب برای عشایر شده و منجر به کاهش ارزش تولیدات عشایر اسکان یافته نسبت به قبل از اسکان نگردد.

علوم اجتماعی، فرهنگی، جامعه‌شناسی:

- ۱- جامعه‌شناسی توسعه عشایری در ایران.
- ۲- جایگاه نقش مدیریت سنتی (نظام ریش سفیدی) در حل مسائل و مشکلات افراد و گروه‌های عشایری.
- ۳- بررسی نقش و کارکردهای فرهنگ و ارزش‌های سنتی عشایری.
- ۴- شناخت ویژگی‌های روانشناسی اجتماعی افراد و گروه‌های عشایری در میزان رضایت مندی از زندگی کوچندگی و اسکان.
- ۵- بررسی میزان رضایت مندی اسکان یافتگان از برنامه‌های ساماندهی.
- ۶- بررسی عناصر و ترکیبات فرهنگی اصیل و سنتی عشایر.
- ۷- بررسی جنبه‌های مختلف فرهنگ و شیوه زیست و کوچ عشایر از جنبه‌های مردم‌شناسی.
- ۸- بررسی زمینه‌ها، علل و عوامل مهاجرت و حاشیه‌نشینی عشایر و ناهنجاری‌های ناشی از آن.
- ۹- سنجش گرایش عشایر به ادغام اجتماعی در مجموعه‌های بزرگتر.
- ۱۰- آهنگ و روند تغییرات و تحولات کیفی و کمی در زندگی جامعه عشایری طی یک قرن اخیر.
- ۱۱- بررسی مسائل اجتماعی - اقتصادی، فرهنگی و روان‌شناختی دوره انتقال از زندگی کوچ‌نشینی به یکجانشینی.
- ۱۲- بررسی آسیب‌شناسی اسکان عشایر.
- ۱۳- بررسی آسیب‌شناسی کوچ.
- ۱۴- بررسی روش‌های مشارکتی و همیاری‌ها در جامعه عشایری.
- ۱۵- بررسی تأثیرات اقتصادی - اجتماعی تغییر الگوی زیست عشایر از زندگی مبتنی بر دامداری به زراعت و یا زراعت و دامداری توأم و نقش آن در زندگی عشایر.
- ۱۶- نقش عشایر در تاریخ معاصر ایران در سه دوره انقلاب مشروطه، حکومت پهلوی و انقلاب اسلامی.
- ۱۷- بررسی جامعه‌شناسی عشایر پس از پیروزی انقلاب.
- ۱۸- بررسی مردم‌شناسانه و روان‌شناسی اجتماعی فرایندهای اجتماعی، هم‌نوایی، رقابت و تعارض در بین جامعه عشایری.
- ۱۹- میزان پذیرش اجتماعی عشایر از نوآوری‌ها.
- ۲۰- بررسی علل و ریشه‌های اختلافات قومی و قبیله‌ای عشایر قبل و بعد از اسکان.
- ۲۱- بررسی چگونگی نظام اطلاع‌رسانی و ارتباطات در مناطق عشایری.
- ۲۲- بررسی چگونگی توسعه امکانات فرهنگی و ارتباطات در مناطق عشایری.

- ۲۳- بررسی وضعیت شاخص های توسعه انسانی (اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی) در جامعه عشایری.
- ۲۴- عشایر و شوراهای.
- ۲۵- سروده ها، ضرب المثل ها، آیین ها و مناسک، مراسم عروسی، عزاداری و ... در زندگی عشایری.
- ۲۶- نقش عشایر در حفظ امنیت و تاریخ سیاسی ایران.
- ۲۷- بررسی نقش دادگاه ها و پاسگاه های سیار در مناطق عشایری.
- ۲۸- بررسی وضع موجود مشارکت سنتی در جامعه عشایری و راهکارهای جلب مشارکت عشایر در اجرای برنامه های توسعه و ساماندهی - اقتصادی و فرهنگی جامعه عشایری.
- ۲۹- بررسی روند تغییر و تحولات اجتماعی - اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جامعه عشایری.
- ۳۰- بررسی ابعاد دیدگاه ها و نگرش های موجود در جامعه نسبت به عشایر.
- ۳۱- بررسی انتظارات جامعه عشایری در سطح ملی
- ۳۲- بررسی نقش دانش بومی در توسعه مناطق عشایری
- ۳۳- مستندسازی دانش بومی در مناطق عشایری
- ۳۴- نیازسنجی مولفه های فرهنگی در کانون های اسکان
- ۳۵- امکان سنجی و شناسایی نیازهای فرهنگی جامعه عشایر
- ۳۶- بررسی ناهنجاری های فرهنگی خانوارهای عشایر پس از اسکان
- ۳۷- بررسی آداب و رسوم ازدواج در مناطق عشایری
- ۳۸- بررسی همیاری و مشارکت عشایر در عروسی ها و عزاداری ها
- ۳۹- چالش های فرهنگی در اسکان عشایر
- برنامه ریزی توسعه:**
- ۱- نقش مطالعات جامع مناطق عشایری در روند توسعه
- ۲- دستاوردهای ساماندهی عشایر در طول سال های برنامه توسعه
- ۳- بررسی چگونگی سازماندهی عشایر در حال اسکان در فعالیت های تولیدی و خدماتی
- ۴- بررسی و ارائه راهبردها و راهکارهای مناسب برای ساماندهی توسعه جامعه عشایری در سطح ملی، منطقه ای و محلی.
- ۵- برنامه ریزی در بهبود آهنگ روند تحولات کیفی در زندگی جامعه عشایر
- ۶- بررسی اثرات فعالیت های عمرانی و خدمات رسانی سازمان امور عشایر و شبکه تعاونی های عشایری در بهبود شاخص های اجتماعی

- ۷- بررسی راه‌های موفقیت و استقبال عشایر از بیمه و ارائه راهکارهای لازم
- ۸- شناخت اثرات مثبت و منفی برنامه‌های عمرانی و توسعه‌ای بر نظام کوچ و اسکان عشایر.
- ۹- موانع و محدودیت‌ها، قابلیت‌ها و راهکارهای مشارکت عشایر در برنامه‌های ساماندهی
- ۱۰- بررسی و تحلیل جامعه‌شناختی چشم‌انداز آینده‌الگوی زیست‌کوچندگی.
- ۱۱- آرایه‌الگوی مناسب اسکان در مناطق عشایری

جمعیت و نیروی انسانی:

- ۱- بررسی ویژگی‌ها و شاخص‌های جمعیت‌شناختی عشایر در ارتباط با برنامه‌های توسعه و ساماندهی.
- ۲- بررسی وضعیت نیروی انسانی، فعالیت‌ها و اشتغال عشایر و تغییر و تحول آن.
- ۳- بررسی روش‌ها و راهکارهای توسعه، گسترش فعالیت‌ها و تنوع بخشی به مشاغل در بین عشایر.
- ۴- بررسی روند تغییر و تحولات جمعیتی در مناطق عشایری و اثرات آن در روند توسعه و ساماندهی عشایر.
- ۵- بررسی وضعیت شاخص‌های بهداشتی و درمان جمعیت عشایری در قبل و بعد از اسکان.
- ۶- بررسی علل مهاجرت عشایر.
- ۷- بررسی روش‌های جلوگیری از مهاجرت.

زنان عشایر:

- ۱- بررسی نقش و کارکردهای زنان در جامعه عشایری از ابعاد اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی.
- ۲- بررسی وضعیت خدمات آموزشی بهداشتی و فرهنگی عشایر.
- ۳- اسکان عشایر و تأثیر آن بر نقش، کارکردها، فعالیت و رفاه عمومی زنان و کودکان عشایر.
- ۴- بررسی وضعیت فعالیت و اشتغال زنان در زندگی کوچ‌روی.
- ۵- بررسی روش‌های استقلال اقتصادی زنان عشایر در خانواده
- ۶- بررسی نقش زنان عشایر در خانواده
- ۷- بررسی مشکلات زنان عشایر در کوچ
- ۸- بررسی نقش ورزش‌های بومی محلی در سلامت زنان عشایر
- ۹- بررسی صندوق‌های خرد زنان در جامعه عشایر
- ۱۰- بررسی نقش زنان معتمدین در جامعه عشایر.
- ۱۱- بررسی چگونگی افزایش بر خور داری‌ها و رفاه زنان عشایر.
- ۱۲- بررسی موانع و مشکلات موجود در آموزش زنان عشایر.

- ۱۳- بررسی اثرات اشتغال زنان عشایر در بهره‌وری اقتصاد خانوار.
- ۱۴- بررسی علل افت تحصیلی دختران عشایر.
- ۱۵- بررسی وضعیت ترک تحصیل و عوامل مؤثر در ایجاد محدودیت در زمینه عدم پوشش کامل و تکمیل تحصیلات دختران عشایری.
- ۱۶- بررسی موانع فرهنگی، قانونی، عرفی و ... حضور و مشارکت زنان عشایر در فعالیتهای اجتماعی.
- ۱۷- راه‌های ایجاد افزایش سلامت جسمی و روحی زنان عشایر در فرآیند زندگی
- ۱۸- نقش زنان عشایر در فرآیند کار و فعالیت‌های خانواده در دوره‌های قبل و بعد از اسکان.
- ۱۹- بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری زنان در زندگی کوچندگی و یکجانشینی.
- ۲۰- بررسی چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال زنان عشایر در روند اسکان.
- ۲۱- مطالعه و بررسی بیماری‌های شایع زنان در مناطق عشایری.
- ۲۲- بررسی مقایسه‌ای وضعیت برخورداری از شاخص‌های توسعه انسانی در بین زنان و مردان عشایری.
- ۲۳- بررسی مقایسه‌ای وضعیت برخورداری از شاخص‌های توسعه انسانی در بین زنان عشایر با زنان یکجانشین (روستایی و شهری).
- ۲۴- بررسی دانش‌های بومی زنان عشایر در زمینه‌های مختلف
- ۲۵- بررسی آثار اسکان بر زندگی زنان عشایر

آموزش:

الف: آموزش و پرورش:

- ۱- بررسی چگونگی ارتقاء کیفیت آموزش و پرورش مدارس عشایری در مقاطع تحصیلی مختلف.
- ۲- بررسی سیر تطور نظام آموزش و پرورش عشایر ایران.
- ۳- عوامل مؤثر در افت تحصیلی و ترک تحصیل دانش‌آموزان عشایری در مقاطع مختلف.
- ۴- شناسایی و پرورش دانش‌آموزان مستعد عشایری.
- ۵- بررسی تعمیق و ترویج فرهنگ و معارف دینی در جامعه عشایری.
- ۶- بررسی الگوهای بهینه تدریس در مدارس عشایری.
- ۷- بررسی رابطه تعاملی بین توسعه نظام آموزش و پرورش و ارتقاء شاخص‌های فرهنگی در جامعه عشایری.
- ۸- مطالعه و جمع‌آوری منابع و اطلاعات مربوط به الگوهای موفق کشورهای جهان در زمینه آموزش و پرورش عشایر سیار.

- ۹- ارائه راهکارهای مناسب و عملی برای بهره برداری از اوقات فراغت دانش آموزان عشایری.
- ۱۰- شناسایی محدودیت های آموزشی دانش آموزان عشایری.
- ۱۱- بررسی توسعه آموزش و پرورش به عنوان محور توسعه جامع در جمعیت و جوامع عشایری.
- ۱۲- تأثیر و تأثر توسعه و آموزش و پرورش در گرایش و تمایلات عشایر به کوچ یا اسکان.
- ۱۳- بررسی تأثیر زمان، کوچ، اسکان، نوع فعالیت و ... بر توسعه آموزش و پرورش در مناطق عشایری
- ۱۴- بررسی روش های ایجاد انگیزه در معلمان عشایر کوچنده.

ب: آموزش و ترویج:

- ۱- آموزش شیوه های نوین کشاورزی - دامداری
- ۲- بررسی و چگونگی ترویج اصول و روش های بهداشت تنظیم خانواده و کنترل مولد
- ۳- نقش آموزش و ترویج در توسعه مناطق عشایری.
- ۴- اصول و شیوه های نوین آموزش و ترویج فعالیت ها، حرف و مشاغل برای افزایش مهارت و کارایی.
- ۵- بررسی اولویت های آموزشی و ترویجی در مناطق عشایری متناسب با پروژه های برنامه ساماندهی.
- ۶- راهکارهای آموزش و ترویج رشته های فنی و حرفه ای در بین قشر جوان جامعه عشایری به منظور ایجاد فرصت های شغلی.
- ۷- نیازسنجی آموزش های ترویجی مناطق مختلف عشایری متناسب با کار و فعالیت های جمعیت و جوامع عشایری.
- ۸- شناسایی دانش های بومی و شیوه های ترویج و گسترش آن ها.
- ۹- بررسی نیازهای آموزشی و ترویجی در گروه های عشایری متناسب با کوچ و اسکان.
- ۱۰- نیازسنجی آموزشی و ترویجی در اسکان (تدوین بسته آموزشی جامع)
- ۱۱- نیازسنجی آموزشی و ترویجی در عشایر کوچنده
- ۱۲- نیازسنجی آموزشی و ترویجی زنان در اسکان
- ۱۳- نیازسنجی آموزش های مهارتی در زمینه های صنایع دستی - کشاورزی - دامداری
- ۱۴- بررسی نیازهای آموزشی ترویجی بهداشت محیط، بهداشت دام، بهداشت خانواده

تولید و اشتغال:

الف: امور دام (دامداری، پرورش طیور، زنبور عسل و آبری پروری)

- ۱- نقش اقتصادی دام و دامداری در جامعه عشایری.
- ۲- شناسایی گونه های نژاد اصیل و شیوه های عملی اصلاح نژاد انواع دام در مناطق عشایری.

- ۳- بررسی نحوه مبارزه با بیماری های مشترک انسان و دام در جامعه عشایری در قبل و بعد از اسکان.
- ۴- امکان سنجی تولید محصولات دامی و لبنی پاک و ارگانیک
- ۵- بررسی مشکلات اخذ تسهیلات بانکی در خصوص دام عشایر
- ۶- اثر مکمل های تغذیه ای بر خصوصیات کمی و کیفی پشم گوسفندان عشایر
- ۷- همزمان سازی فحلی و دوقلو زایی گله های عشایر.
- ۸- بررسی چگونگی ترویج پرورش طیور در کانون های توسعه
- ۹- بررسی و شناسایی مناطق مستعد جهت پرورش زنبور عسل، آبزی پروری و ...
- ۱۰- امکان سنجی و تعیین مناطق مستعد دامداری سنتی به صنعتی
- ۱۱- تهیه لایه اطلاعاتی تراکم جمعیت دام عشایر در مراتع
- ۱۲- بررسی و شناسایی اشکال مختلف دانش بومی در پیشگیری و مبارزه با بیماری های دامی.
- ۱۳- نظام بهره برداری و بهره وری دامداری عشایر قبل و بعد از اسکان.
- ۱۴- بررسی شیوه های مناسب بهداشت و درمان در مناطق عشایری.
- ۱۵- بررسی سیاست های مناسب دامداری به عنوان یک محور اقتصادی در چرخه زندگی عشایر.
- ۱۶- بررسی و مقایسه مزایا و معایب دامداری های روستایی و نیمه کوچنده در کانون های اسکان.
- ۱۷- بررسی شیوه های مناسب تهیه و تأمین منابع غذایی دام در مناطق عشایری.
- ۱۸- بررسی هزینه -درآمد نظام دامداری در مناطق عشایری.
- ۱۹- بررسی و مطالعه در مورد آغل های بهداشتی دام عشایر با توجه به الگوی زیست و ویژگی های جغرافیایی (هوا و اقلیم)
- ۲۰- بررسی قابلیت ها و استعداد ها، مسائل و مشکلات مربوط به توسعه دام، دامداری و دامپروری در کانون های توسعه عشایری.
- ۲۱- بررسی روش های افزایش درصد بره زایی در گله های دامی عشایر.
- ۲۲- بررسی محدودیت ها، امکانات و قابلیت های فنی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پرورش انواع طیور، انواع آبزیان و زنبور عسل در مناطق عشایری.
- ۲۳- چگونگی حفظ و توسعه گله های دام مادر به عنوان ذخیره ژنتیکی دام کشور.
- ۲۴- امکان سنجی تولیدات پاک دامی در مناطق عشایری
- ۲۵- بررسی وضعیت اشتغال عشایر در مقایسه با محیط جغرافیایی

ب: کشاورزی:

- ۱- ارزیابی اثرات خشکسالی و راه های مؤثر جهت مقابله با آن در مناطق عشایری
- ۲- بررسی وضعیت فعالیت های کشاورزی (زراعت و باغداری) در مناطق عشایری.
- ۳- بررسی امکانات تغییر در الگو، ترکیب کشت و تقویم زراعی در مناطق عشایری به منظور استفاده بهینه از منابع.
- ۴- بررسی وضعیت نهاده ها و خدمات زراعی و راهکارهای افزایش راندمان در زراعت و باغداری در مناطق عشایری.
- ۵- بررسی امکانات توسعه کشت نباتات علوفه ای بر بازده در مناطق عشایری.
- ۶- بررسی وضعیت فعلی و شیوه های مناسب توزیع نهاده ها و ماشین آلات کشاورزی در مناطق عشایری.
- ۷- بررسی هزینه و درآمد فعالیت های کشاورزی در مناطق عشایری.
- ۸- شناسایی و ترویج کاشت گیاهان و درختان مثمر دیم در مناطق عشایری.
- ۹- بررسی قابلیت سنجی تبدیل اراضی مرتعی کم بازده به سایر بهره برداری های اقتصادی.
- ۱۰- بررسی امکان تبدیل اراضی دیم به اراضی آبی در مناطق عشایری.
- ۱۱- بررسی نحوه آموزش و ترویج مکانیزاسیون کشاورزی در جامعه عشایری.
- ۱۲- تغذیه و پیامدهای سوء تغذیه در جامعه عشایری.
- ۱۳- امکان سنجی توسعه فعالیتها، افزایش تولیدات و ایجاد اشتغال پایدار در بخش کشاورزی در مناطق عشایری.
- ۱۴- چگونگی مشارکت عشایر برای حفظ و نگهداری و استفاده از تأسیسات و مستحقات مربوط به بهره برداری های کشاورزی.
- ۱۵- سیستم های بهینه آبرسانی به اماکن مسکونی و اراضی کشاورزی در مناطق عشایری.
- ۱۶- بررسی امکان ذخیره سازی و استفاده از سیلاب ها و آب های فصلی در مناطق استقرار و قلمروهای عشایر.
- ۱۷- بررسی امکان سنجی توسعه و بهره برداری از منابع آب در کانون های توسعه.
- ۱۸- بررسی طرح های تلفیقی و تکمیلی تولید و بهره برداری در مناطق عشایری.
- ۱۹- بررسی پراکندگی گیاهان دارویی در مناطق عشایری
- ۲۰- بررسی افزایش سطح زیرکشت محصولات کشاورزی در کانون های توسعه
- ۲۱- بررسی امکان افزایش راندمان تولید محصولات کشاورزی در کانون های توسعه

- ۲۲- بررسی مشکلات اخذ تسهیلات بانکی در خصوص کشاورزی
- ۲۳- بررسی امکان کشت درختان غیر شمر در مناطق بیلاقی و قشلاقی و اطرافگاه های عشایری
- ۲۴- کشت گیاهان علوفه آبی با نیاز کم در مناطق عشایری کشور
- ۲۵- نقش زنان و مردان عشایر به تفکیک در فعالیت های طرح های کشاورزی قبل و بعد از اسکان.
- ۲۶- بررسی ایجاد جایگاه مناسب برای حمایت از تولید در جامعه عشایری.
- ۲۷- بررسی روش های مدیریت اراضی جهت بهره برداری مناسب از استعدادها و منابع محیطی و ارائه الگوی مناسب برای مناطق عشایری.
- ج: صنعت (صنایع تبدیلی، فرآورده ها و ...) و معدن :**
- ۱- بررسی وضعیت معادن و صنایع موجود در مناطق عشایری و چگونگی استفاده از آن ها در روند بهبود اشتغال در مناطق عشایری.
- ۲- بررسی امکانات توسعه انواع صنایع تبدیلی در مناطق عشایری .
- ۳- بررسی امکانات توسعه صنایع دستی، صنایع تبدیلی و تکمیلی مرتبط با تولیدات و فرآورده های دامی و محصولات کشاورزی در مناطق عشایری.
- ۴- شناسایی صنایع دستی رو به انقراض و ارائه راهکارهای احیاء و توسعه آن ها در جامعه عشایری.
- ۵- بررسی چگونگی سازماندهی عشایر در حال اسکان در فعالیت های صنعتی، تولیدی و خدماتی.
- ۶- بررسی امکانات توسعه صنایع تکمیلی و تبدیلی و حرف مرتبط با استفاده از فرآورده های جنگلی، مرتعی و گیاهان دارویی در مناطق عشایری .
- ۷- بررسی امکان بسته بندی محصولات تولیدی عشایر بخصوص محصولات لبنی
- ۸- بررسی امکان استاندارد کردن محصولات تولیدی صنایع دستی در کانون های توسعه
- ۹- بررسی مشکلات اخذ تسهیلات بانکی در بخش صنایع تبدیلی و تکمیلی در مناطق عشایری.
- ۱۰- نقش و جایگاه معادن (شن و ماسه) در درآمد و اشتغال خانوارهای عشایری
- ۱۱- بررسی تغییر و تحول فعالیت و اشتغال عشایر با تکیه بر انواع صنایع و خدمات.
- ۱۲- بازار یابی محصولات لبنی و دامی ، عشایر صنایع دستی، کشاورزی
- ۱۳- بررسی نحوه استفاده از انرژی های جدید در مناطق عشایری.
- ۱۴- نقش و کارایی انرژی های نو(بادی - خورشیدی - آبی) در زندگی عشایر.
- ۱۵- پتانسیل یابی مواد معدنی و سنگی در مناطق عشایری
- ۱۶- بررسی نحوه تنوع بخشی محصولات لبنی عشایر

۱۷- بررسی درآمد یک خانوار عشایر از محصولات دامی و لبنی عشایر

د: صنایع دستی و گردشگری:

- ۱- مکان یابی مناطق مستعد جهت اکو توریسم در مناطق عشایری
- ۲- کوچ و نقش آن در توریسم
- ۳- بررسی ایجاد و توسعه گردشگری در مناطق عشایری
- ۴- جاذبه های فرهنگی، هنری و صنایع دستی عشایر در توسعه گردشگری
- ۵- شناسایی و تدوین اطلس صنایع دستی جامعه عشایری
- ۶- نحوه و چگونگی بازار پسند کردن صنایع دستی عشایر
- ۷- بررسی نحوه تشویق سرمایه گذاران در بخش گردشگری عشایر
- ۸- نقش تبلیغات در زمینه توسعه گردشگری عشایر
- ۹- برنامه ریزی در خصوص جذب گردشگران خارجی
- ۱۰- گردشگری منطقه ای و محلی در توسعه جامعه عشایری
- ۱۱- نقش صنایع دستی در معیشت، تولید، اشتغال و اقتصاد عشایر
- ۱۲- بررسی مشکلات صنایع دستی و روش های رفع آن
- ۱۳- بررسی وضعیت صنایع دستی و سنتی عشایر و نقش زنان در تولید و توسعه این فعالیت ها.
- ۱۴- بررسی روش های بالا بردن راندمان و کیفیت صنایع دستی عشایر
- ۱۵- بررسی امکان تغییر نقش و شکل محصولات صنایع دستی عشایر
- ۱۶- نحوه و چگونگی بازار پسند کردن محصولات صنایع دستی عشایر
- ۱۷- بررسی امکانات اجتماعی- اقتصادی، ایجاد و گسترش صنایع دستی در جامعه عشایری
- ۱۸- بررسی امکان صادرات صنایع دستی عشایر
- ۱۹- بررسی روش های بالا بردن کیفیت و قابل رقابت کردن صنایع دستی عشایر

نظام بهره برداری:

- ۱- نقش و جایگاه عشایر در تولید ملی
- ۲- بررسی عوامل فنی و اقتصادی - اجتماعی بهره برداری از منابع در دسترس عشایر شامل: جنگل و مرتع، دام و دامداری، زراعت و باغداری، صنایع و ...
- ۳- بررسی نظام مالکیت و حقوق عرفی عشایر در بهره برداری از منابع.

- ۴- بررسی تطبیقی اشکال نظام بهره برداری از منابع در جامعه عشایری و جوامع یکجانشین.
- ۵- چالش های حاصل از نظام بهره برداری عرفی در جامعه عشایری با قوانین و مقررات جدید.
- ۶- نقش و مشارکت اعضاء خانوارهای عشایری در انواع بهره برداری ها.
- ۷- نقش و مشارکت گروه های همگن عشایری در انواع بهره برداری ها.
- ۸- کارکردهای سلسله مراتب رده های ایلی و نقش آن در انواع بهره برداری های جامعه عشایری.

کوچ:

- ۱- مدیریت کوچ
- ۲- کوچ و آثار مثبت و منفی آن در جامعه عشایری
- ۳- بررسی نظام کوچ و استقرار عشایر در شرایط کوچندگی، نیمه کوچندگی، رمد گردانی
- ۴- تدوین ضوابط و استاندارد کردن خدمات رسانی به عشایر کوچنده
- ۵- بررسی و ارائه الگوهای معیشتی و بهزیستی در تداوم الگوهای کوچندگی
- ۶- چگونگی فرهنگ سازی و علاقمندی جوانان به کوچ
- ۷- بررسی راهکارهای تداوم کوچ
- ۸- بررسی الگوی مناسب کوچ
- ۹- نیاز سنجی کوچ در شرایط فعلی
- ۱۰- بررسی نقاط قوت و ضعف سیاه چادر عشایر
- ۱۱- بررسی مشکلات عشایر کوچنده جهت اخذ تسهیلات بانک
- ۱۲- بررسی ایلراه های عشایر استان
- ۱۳- مطالعه روند کوچ و اسکان عشایر در استان های عشایری

اسکان:

- ۱- ارزیابی روند خدمات رسانی بخش دولتی به جامعه عشایری پس از اسکان
- ۲- بررسی رضایت مندی خانواده های عشایر پس از اسکان
- ۳- بررسی تغییر اوقات بیکاری جوانان پس از اسکان
- ۴- مکان یابی و طراحی سایت اسکان کانون های توسعه عشایر
- ۵- ارزیابی هزینه و درآمد خانوارهای عشایر پس از اسکان
- ۶- مقایسه میزان اشتغال خانوار عشایر در حالت کوچندگی و اسکان

- ۷- نقش اسکان عشایر در کانون های توسعه بر رفاه و آسایش خانوارها
 - ۸- نقش خرده فرهنگ ها در ساماندهی به اسکان عشایر
 - ۱۰- بررسی مشکلات اسکان عشایر
 - ۱۱- بررسی امکان ساماندهی و اسکان عشایر در قالب طرح های مرتع داری
 - ۱۲- بررسی فرایند اسکان عشایر در صد ساله اخیر و چشم انداز آینده آن.
 - ۱۳- بررسی و تجزیه و تحلیل فضایی - کالبدی اسکان های خود جوش و برنامه ریزی شده و ارائه الگوی های مناسب شهرک ها و نو آبادی های عشایر.
 - ۱۴- ارزیابی جایگاه و چگونگی اجرای برنامه های ساماندهی و ارائه راهبردها و راهکارهای مناسب برای آینده
 - ۱۵- بررسی نقاط قوت و ضعف اسکان
 - ۱۶- ارائه الگوی موفق اسکان (کانون اسکان) در مناطق عشایری
 - ۱۷- بررسی جایگاه آغل های دامی در کانون یا خارج از کانون اسکان
- بررسی و شناخت الگوی زیست و نظام استقرار در مناطق عشایری و چگونگی تحول آن در سه دهه اخیر.
- ۱- بررسی نظام مدیریت و جایگاه سازمان های اداری و اجرایی پس از اسکان عشایر در کانون های هدایتی و خودجوش.
 - ۲- ارزیابی موردی الگوهای اسکان خود جوش در مناطق عشایری.
 - ۳- ارزیابی برنامه ساماندهی و اسکان و ارائه الگوی بهینه زندگی عشایری.
 - ۴- بررسی نحوه مدیریت شهرک های اسکان عشایر در دوره گذار.
 - ۵- بررسی و ارائه الگوی مسکن مناسب جهت عشایر در حال اسکان.
 - ۶- بررسی تطبیقی اسکان های خودجوش و هدایتی.
 - ۷- بررسی کارایی مصالح ساختمانی سنتی و مدرن جهت ساخت ابنیه مسکونی و غیر مسکونی عشایر و پیشنهادات الگوی مناسب.
 - ۸- بررسی طرح های معماری، ابنیه مسکونی و شهرک های عشایری و پیشنهاد الگوی مناسب براساس ویژگیهای فرهنگی و روانشناسی اجتماعی گروه های عشایری.
 - ۹- بررسی تأثیر برنامه های توسعه و ساماندهی در افزایش رفاه و برخورداری و بهزیستی جامعه عشایری.
 - ۱۰- کاربرد الگوهای آمایش سرزمین و اصول برنامه ریزی منطقه ای، محلی و ... در مناطق عشایری.
 - ۱۱- بررسی نظام استقرار سکونت گاه های عشایر.
 - ۱۲- بررسی تطبیقی اسکان، ادامه کوچندگی، رمه گردانی و نیمه کوچندگی.

۱۳- معرفی یک الگوی مناسب جهت ساماندهی عشایر.

۱۴- اصول و مبانی تفکر اسلامی در طراحی مجتمع های زیستی.

اقتصاد:

- ۱- ارزیابی فقر در جامعه عشایری
 - ۲- نقش یارانه ها در اقتصاد جامعه عشایری
 - ۳- ارزیابی اثرات اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی اسکان عشایر
 - ۴- بررسی جایگاه اقتصادی عشایر در سطح استان
 - ۵- بررسی بازاریابی - فروش محصولات دامی و کشاورزی عشایر
 - ۶- نقش اشتغال جنبی (پرورش طیور، زنبور عسل و ...) در اقتصاد خانوار عشایر
- جایگاه اقتصادی و بهره وری تولیدات جامعه عشایری

الگوی زیست عشایری و محیط زیست:

- ۱- ارتقاء فرهنگ حفاظت از محیط زیست با مشارکت عشایر.
- ۲- بررسی امکانات و قابلیت های ابزی بروری در مناطق عشایری با در نظر داشتن ملاحظات زیست محیطی
- ۳- ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح های توسعه و ساماندهی اسکان عشایر.
- ۴- بررسی تأثیر اجرای طرح سوخت فسیلی در جلوگیری از بهره برداری بی رویه از منابع محیطی و هبود شرایط زیستی خانواده های عشایری.
- ۵- بررسی برنامه جامع توسعه گردشگری (طبیعت گردی و گردشگری فرهنگی) در مناطق عشایری.

جنگل و مرتع:

- ۱- بررسی نظام مدیریت و بهره برداری بهینه از مراتع و منابع در دسترس عشایر.
- ۲- بررسی اثرات برنامه های اسکان در بهره برداری و وضعیت مراتع اطراف کانون های اسکان و مراتع قطب مقابل.
- ۳- بررسی و تعیین مدیریت نظام مناسب چرا، مرتع داری و اجرای طرح های احیاء و اصلاح در مراتع اطراف کانون های اسکان.
- ۴- بررسی شیوه های حفظ، اصلاح و احیاء جنگل ها و مراتع در مناطق عشایری.
- ۵- نقش و مشارکت عشایر در حفظ، احیاء و اصلاح و بهره برداری از مراتع.
- ۶- بررسی ساز و کارهای اجرای بهینه تعادل دام و مرتع.
- ۷- چگونگی واگذاری سامان های عرفی، طرح های مرتع داری و مراتع عشایر.

مدیریت و تشکل ها:

- ۱- نقش تأمین و تخصیص اعتبارات در پیشبرد یا ایجاد محدودیت در فرایند توسعه و ساماندهی عشایر.
- ۲- نقش و جایگاه سایر دستگاه های اداری و اجرایی در توسعه جامعه عشایر.
- ۳- سیر تطور و نحوه مدیریت در امور عشایر.
- ۴- بررسی اختیارات، نقاط ضعف و قدرت مدیران امور عشایر از ابتدای کنون.
- ۵- سازمان و تشکیلات مناسب برای هدایت اسکان.
- ۶- نقش سازمان امور عشایر در تحقق برنامه های توسعه.
- ۷- بررسی راهکارهای سرمایه گذاری بخش خصوصی در مناطق عشایری.
- ۸- بررسی نقش، جایگاه و سطح سازمان امور عشایر ایران برای ارائه خدمات بهینه.
- ۹- تأثیر و تأثر نظام رفتاری و روانشناسی اجتماعی ایلی کارکنان سازمان امور عشایر در نظام مدیریت سازمان.
- ۱۰- قابلیت ها و محدودیت های نظام مدیریت جامعه عشایری (درونی و بیرونی)
- ۱۱- بررسی و ارائه نظام مدیریت جامع جایگزین برای اداره امور و جامعه عشایری.
- ۱۲- بررسی اصول و نظام مدیریت سنتی و بومی اجتماعات عشایری.
- ۱۳- بررسی نقاط قوت و ضعف تشکل های عشایری
- ۱۴- بررسی روند توسعه تشکل ها در جامعه عشایری
- ۱۵- نقش تعاونی های عشایری در موفقیت اسکان
- ۱۶- نقش تعاونی های عشایری در تسهیل کوچ
- ۱۷- نقش تعاونی ها در گردشگری جامعه عشایر
- ۱۸- نقش تعاونی ها در خرید و فروش محصولات عشایری
- ۱۹- نقش تعاونی ها در مدیریت بحران مناطق عشایری
- ۲۰- بررسی شیوه های مشارکت، همیاری و تعاون سنتی در بین عشایر و چگونگی بهره گیری از آن در اشکال مختلف زندگی.
- ۲۱- نحوه عملکرد و همکاری تعاونی های عشایری در برنامه های ساماندهی و توسعه مناطق عشایری.
- ۲۲- مطالعه توانمندیها و قابلیت ها و محدودیت های شبکه تعاونی های عشایری و ارائه راهبردهای مناسب.
- ۲۳- بررسی تأثیر تعلقات قومی - قبیله ای بر اداره شبکه تعاونی های عشایری.

- ۲۴- ارزیابی آموزش های انجام شده برای مدیران و کارکنان شبکه تعاونی های عشایری.
- ۲۵- نقش شبکه تعاونی های عشایری در سازماندهی خدمات رسانی به جامعه عشایری.
- ۲۶- چگونگی مبادلات بازرگانی عشایر، بازاریابی محصولات و فرآورده های اصلی و فرعی عشایر.
- ۲۷- اثرات فعالیت های خدمات رسانی و فعالیت هخای تعاونی در زندگی عشایر.
- ۲۸- بررسی زمینه های جلب مشارکت عشایر از طریق شناخت ساز و کارهای تصمیم گیری در نظام سنتی.
- ۲۹- مطالعه راه های مناسب جهت ایجاد کارگاه های کوچک، صندوق ها و تعاونی های محلی جهت معیشت پایدار.
- ۳۰- شناخت ابعاد مختلف مشارکت سنتی عشایر و کارکرد آن ها در الگوهای برنامه ریزی و توسعه.
- ۳۱- شناسایی اشکال و فنون مشارکت مردم در جامعه عشایری.

قوانین و مقررات:

- ۱- بررسی جایگاه جامعه عشایری در سیاست های کلان نظام جمهوری اسلامی.
- ۲- بررسی تطبیقی مفاد قوانین برنامه های توسعه و نیازمندیهای عشایر.
- ۳- مواد و تبصره های قانونی مورد نیاز برای توسعه مناطق عشایر.
- ۴- نقش تقسیمات سیاسی کشوری در تهدید قلمرو عشایر.
- ۵- بررسی علل ناکامی عشایر در بهره گیری از تسهیلات مندرج در قوانین.
- ۶- نقش آیین نامه های اجرایی و دستورالعمل های هماهنگی برای رشد و توسعه مناطق عشایری.
- ۷- موانع حقوقی و محدودیت های اجرایی قوانین و مقررات برای بهره مندی خانوارهای عشایری.
- ۸- بررسی تأثیر و تأثر قوانین و مقررات موضوعه در ایجاد محدودیت در برخورداری ها و رشد و توسعه مناطق عشایری.
- ۱۰- بررسی تطبیقی قوانین موضوعه جدید با مقررات عرفی جامعه عشایری.
- ۱۱- میزان موفقیت قوانین مرتبط با جامعه عشایری و بررسی علل آن.

به نام خدا

فرم درخواست انجام طرح مطالعاتی و پژوهشی

سازمان امور عشایر ایران
امور عشایر استان

تاریخ:

باسلام

اینجانب..... دانشجو فارغ التحصیل در
مقطع..... رشته..... تقاضای انجام پایان نامه دوره
پژوهش باعنوان را دارم. ضمن تقدیم
طرح تحقیق مربوطه، مستدعی است نسبت به بررسی موضوع و مشخص کردن میزان و حدود خدمات و مساعدت
آن سازمان برای انجام طرح مطالعاتی دستور اقدام فرمایید.

نام و نام خانوادگی متقاضی

آدرس:

.....
.....

تلفن: دورنگار:

10